

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **M. Ch.**
bytem X
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X **se z r u š u j e** a věc **s e v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila

prvostupňové rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X. Žalovaná přitom zamítla žádost žalobce o přiznání starobního důchodu, a to pro nesplnění podmínek ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

II. Žaloba

2. Žalobce především uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za nesprávné a nezákonné. Žalobce totiž předložil důkazy, že podmínky pro přiznání předčasného starobního důchodu splnil. Rozhodnutí žalované je pak založeno na zjevné chybě pracovníka VOKD, a.s., který na Potvrzení o výkonu zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech ze dne 9. 8. 2018 (dále jen „Potvrzení o výkonu zaměstnání“) uvedl nesprávné datum začátku zaměstnání, a to 1. 1. 1993. Rozhodnutí žalované je tedy formalistické a nespravedlivé. Z Potvrzení o zaměstnání (zápočtový list) ze dne 17. 1. 2014 je pak dostatečně prokázáno, že v období od 16. 6. 1996 do 17. 1. 2014 žalobce pracoval v hlavním pracovním poměru jako horník – razič u zaměstnavatele VOKD, a.s., tj. pod zemí. Stejně tak z předloženého osobního listu důchodového zabezpečení a z výplatních listin je dostatečně prokázáno, že žalobce splnil podmínku stanovenou příslušnými právními předpisy, neboť odpracoval v hlubinných dolech 3 505 směn. Jediný nedostatek, a to omyl pracovníka vyplňujícího Potvrzení o výkonu zaměstnání, pak nemůže být argumentem pro nepřiznání předčasného starobního důchodu.
3. Žalobce dále uvedl, že společnost P.K.L. Holding, s.r.o., která archivuje dokumenty po zaniknuté VOKD, a.s., mu po jeho požadavku na vystavení správného potvrzení sdělila, že nemá oprávnění k vystavení nového potvrzení. Žalobci však zaslali mzdové listiny a výplatní listiny za období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2014, což by dle vyjádření příslušné zaměstnankyně mělo nahradit jim požadované potvrzení. Žalobce tyto dokumenty zaslal žalované. Po zjištění, že je žalovaná nepovažuje za dostatečné, žalobce kontaktoval společnost P.K.L. Holding za účelem získání dalších důkazů. Pracovnice P.K.L. Holding žalobci sdělila, že jiným žadatelům nových potvrzení o práci ve VOKD, a.s. výplatní listiny a mzdové listiny postačovaly jako náhrada za požadované potvrzení.
4. Žalobce rovněž uvedl, že několikrát telefonicky kontaktoval pracovnice žalované, které mu tvrdily, že má nárok na jim požadovaný důchod, ale je potřeba doložit výplatní listiny. Z výplatních a mzdových listin je patrné, že žalobce v hlubinných dolech skutečně pracoval. Stejně tak je z nich patrný i počet směn odpracovaných v hlubinném dole v daném měsíci. Ze všech výplatních listin doručených žalované je pak možné zjistit celkový počet odpracovaných směn v hlubinném dole v období od 26. 6. 1996 do 17. 1. 2014.
5. Žalobce závěrem uvedl, že k dnešnímu dni dostatečně prokázal nárok na předčasný důchod, neboť pod zemí v hlubinných dolech odpracoval 3 505 směn.

III. Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná ve vyjádření s ohledem na námitky žalobce především uvedla, že podle Potvrzení o výkonu zaměstnání žalobce v době od 1.1. 1993 do 31. 12. 2008 odpracoval u společnosti VOKD, a.s. 2 629 směn a v období od 1. 1. 2009 do 17. 1. 2014 odpracoval 876 směn.

Žalovaná započítala žalobci 876 směn. Počet směn vykázaných za období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008 žalovaná nehodnotí, neboť VOKD, a.s. na Potvrzení o výkonu zaměstnání potvrdila směny již od roku 1993, avšak v evidencích žalované se nacházejí záznamy o zaměstnání u VOKD, a.s. (evidenční listy důchodového zabezpečení) až od 26. 6. 1996. Usnesením Krajského soudu Ostravě, č.j. KSOS 34 INS 6537/2014 ze dne 13. 6. 2014 byl zjištěn úpadek společnosti VOKD, a.s. a její dokumenty jsou archivovány u společnosti P.K.L. Holding, s.r.o. P.K.L. Holding, s.r.o. pak doložila jenom výplatní a mzdové listy a Potvrzení o zaměstnání (zápočtový list). Ani z výplatních a mzdových listů ani z Potvrzení o zaměstnání nelze zjistit počet směn se stálým pracovištěm pod zemí. Žalované se tak počet směn v období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2008 nepodařilo zjistit. Žalovaná směny v období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2008 nehodnotila podle Potvrzení o výkonu zaměstnání, neboť na tomto potvrzení jsou směny potvrzeny již od 1. 1. 1993, přičemž však podle záznamů žalované, potvrzení slovenského nositele pojištění, a i tvrzení žalobce, tento ve společnosti VOKD, a.s. ještě nepracoval.

7. Žalovaná dále uvedla, že žalobce nesplnil podmínky § 37 b, neboť v zaměstnání v hlubinném hornictví nepracoval celkem alespoň 3 300 směn. K názoru žalobce, že dostatečně prokázal svůj nárok na předčasný starobní důchod (hornický) protože doložil odpracování 3 500 směn pod zemí v hlubinných dolech zasláním mzdových a výplatních listů za období od 26. 6. 1996 do 17. 1. 2014 a Potvrzením o výkonu zaměstnání se žalovaná nemohla přiklonit, neboť z výplatních a mzdových listů a ani z potvrzení o zaměstnání nelze zjistit počet směn v zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí. Zaměstnavatelé v nich totiž uvádějí celkový počet odpracovaných hodin (žalovaná zde odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2021, č.j. 3 Ads 12/202-39).

IV. Replika

8. Žalobce v replice především zdůraznil, že žalovaná mu nezapočítala 2 629 směn u zaměstnavatele VOKD, a.s., neboť na Potvrzení o výkonu zaměstnání byly potvrzené směny od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008. Žalobce skutečně u tohoto zaměstnavatele pracoval až od 16. 6. 1996, tj. datum 1. 1. 1993 je chybné. Je však nesprávné, aby v důsledku této chyby v psaní žalobci nebyl přiznán předčasný hornický důchod. Nové potvrzení se žalobci a ani žalované nepodařilo získat z důvodu úpadku společnosti VOKD, a.s. Žalobce znovu předložil potvrzení o zaměstnání ze dne 17. 1. 2014, na kterém je uvedena pracovní funkce: horník – razič od 26. 6. 1996 do 17. 1. 2014. Z tohoto potvrzení je zřejmé, že žalobce skutečně pracoval celou dobu pod zemí. Z mzdových a výplatních listin je pak možné zjistit počet odpracovaných směn. Pokud žalovaná uvádí, že nemůže zjistit počet směn se stálým pracovištěm pod zemí, pak žalobce čestně prohlašuje, že vždy, když pracoval jako horník, tak pracoval pod zemí. Tuto skutečnost může prokázat čestným prohlášením případně i svědeckými výpověďmi bývalých kolegů. Argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu pak není přílehavá, neboť byly posuzovány rozdílné údaje podle mzdových listin a potvrzení, což však není případ žalobce. Není pak chybou žalobce, že bývalý zaměstnavatel VOKD, a.s. skončil v úpadku, a tudíž není možné vydat potvrzení se správným datem začátku zaměstnání.

V. Jednání před soudem dne 14. 9. 2023

9. Žalobce při jednání zejména uvedl obdobné skutečnosti jako v žalobě a replice. Dále uvedl, že stále pracuje v hlubinných dolech. V současné době je však v pracovní neschopnosti a dle názoru lékařů se již do práce v hlubinných dolech vrátit nemůže. Zdůraznil, že směny pod zemí má odpracované a ze strany žalované, resp. OSSZ, byl pak ujistěn, že má nárok na předčasný starobní důchod. K dotazu soudu žalobce uvedl, že zná kolegy, kteří s ním pracovali ve směnách pod zemí. Těmto již byl starobní důchod přiznán.
10. Žalovaná uvedla obdobné skutečnosti jako v rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě. Zdůraznila, že v posuzovaném případě není možné zjistit počet směn odpracovaných pod zemí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
12. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
13. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
14. Mezi účastníky je sporné, zda žalobce odpracoval v zaměstnání v hlubinném hornictví aspoň 3 300 směn ve smyslu § 37 b odst. 1 písm. b) ZDP a vztahují se tak na něj zvláštní ustanovení o starobním důchodu některých pracujících v hornictví (díl IV ZDP).
15. Z obsahu spisového materiálu soud zjistil, že VOKD, a.s. na Potvrzení o výkonu zaměstnání ze dne 9. 8. 2018 potvrdilo směny již od roku 1993, přičemž dle evidencí žalované žalobce byl zaměstnán u této společnosti až od 26. 6. 1996. Dle evidenčního listu důchodového zabezpečení žalobce v době od 1. 9. 1989 do 15. 12. 1995 pracoval u společnosti Jednota, spotřebné družstvo, Žilina. Dle shora uvedeného potvrzení žalobce odpracoval u společnosti VOKD, a.s. v době od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008 2 629 směn a od 1. 1. 2009 do 17. 1. 2014 876 směn. Současně je třeba k věci uvést, že Usnesením Krajského soudu Ostravě, č.j. KSOS 34 INS 6537/2014 ze dne 13. 6. 2014 byl zjištěn úpadek společnosti VOKD, a.s., tato společnost již zanikla a její dokumenty jsou archivovány u společnosti P.K.L. Holding, s.r.o. P.K.L. Holding, s.r.o, pak doložila jenom výplatní a mzdové listy a Potvrzení o zaměstnání (zápočtový list). Žalobce přitom uváděl, že kontaktoval společnost P.K.L. Holding, přičemž mu bylo sděleno, že tato společnost nemá za společnost VOKD, a.s., oprávnění k vystavení nového potvrzení o výkonu zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí. Takové potvrzení se nepodařilo získat ani žalované.

16. Žalovaná tedy dospěla k závěru, že se ji počet směn v období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2008 nepodařilo zjistit. Směny v období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2008 totiž nemohla hodnotit podle Potvrzení o výkonu zaměstnání, neboť na tomto potvrzení jsou směny potvrzeny již od 1. 1. 1993, přičemž však podle záznamů žalované, potvrzení slovenského nositele pojištění, a i tvrzení žalobce, tento ve společnosti VOKD, a.s. ještě nepracoval. Takový závěr však dle názoru soudu nemůže v posuzovaném případě obstát. Podle názoru soudu by měla být žalobci dána možnost prokázat počet odpracovaných směn v hlubinném hornictví pomocí výslechu svědků – spolupracovníků žalobce či jejich čestným prohlášením. Žalobce přitom při jednání před soudem uvedl, že je s některými z nich v kontaktu. Lze tak předpokládat, že zná jejich jména, případně adresy a může navrhnout provedení jejich svědeckých výpovědí. Dle názoru soudu by žalovaný měl takový postup zvolit, a to právě s ohledem na skutečnost, že společnost VOKD, a.s. již zanikla a společnost P.K.L. Holding, která archivuje její dokumenty, není oprávněna vydat nové potvrzení. Podle názoru soudu totiž není vyloučeno, že žalobce v období od 26. 6. 1996 do 31. 12. 2008 skutečně mohl v hlubinném hornictví odpracovat 2 629 směn. Uvedení nesprávného data počátku výkonu zaměstnání, tj. 1. 1. 1993, na Potvrzení o výkonu zaměstnání může totiž být formální chybou v psaní. Soud k věci dále uvádí, že žalobce již ani nemá možnost získat nové Potvrzení o výkonu zaměstnání, a to z důvodu zániku společnosti VOKD, a.s., což mu nelze přičítat k tíži. Stejně tak podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2021, č.j. 3 Ads 12/2020 -37 nelze pro účely úpravy starobního důchodu na tzv. hornický důvod použít výpočet směn ze mzdových lístků. Zaměstnavatelé na mzdových lístcích totiž uvádějí počet veškerých odpracovaných hodin, nikoliv jen těch, které byly odpracovány v podzemí hlubinných dolů (pro ně jsou zaměstnavatelé povinni vést zvláštní evidenci). S ohledem na výše uvedené považuje soud postup žalované za nepřiměřeně přísný, neboť žalobce nemůže získat nové potvrzení o výkonu zaměstnání a současně k prokázání počet odpracovaných v podzemí hlubinných dolů nelze použít mzdové či výplatní lístky a počet odpracovaných směn pak neplyne ani ze zápočtového listu.
17. Soud tedy shledal žalobu důvodnou a proto nezbylo, než napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

VII. Náklady řízení

18. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná nebyla ve věci úspěšná, a tudíž právo na náhradu nákladů řízení nemá (výrok II). Žalobce měl sice ve věci úspěch, ale náhradu nákladů řízení nepožadoval, a tudíž ji soud ani nepřiznal (výrok III).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. září 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce